

..... [p1]

[Eerweerde] Heer en goede [Vriend],

Ik en heb u nog maar half geantwoord.

Uwe dichtjes¹ staan mij geheel wel aan.

Onder de raadsels enz. zijn er zeer kostelijke. Raapt al op dat ge krijgen kunt, hoe meer hoe beter. Ze zouden best ter gelegenheid van 't een of 't ander [woord] in de woordenzange² komen.

Gij moet het schrijven³ van Danneels⁴ zooals 't gaat en staat in den 1^{en} n^o5 overnemen onder den eenen of den anderen "titre", b. v. : gelijk in Loquela Tegenkomsten, brieven enz., zoo iets op zijn Limburgsch.⁶ Grimms Märchen zijn overal in Duitschland te krijgen. Vergelijk wel maar en verandert uwe vertelsels niet.

Kost wat kost zou Demarteaus artikel⁷ moeten ievers opgevischt

..... [p2]

.....

- 1 't Daghet in den Oosten: I (1885) 3, p. 18: "Limburgsche Dichtveerdigheid: Onder deze hoofding verzamel ik, met de goedwillige hulp der Limburgsche lezers en lezeressen, die zeker niet zal achterblijven, 't geen ik vinden kan van Limburgsche, mondelings overgeleverde en bewaarde volksdichten en deunkens , raadsels en vertelsels , spreuken , zegsels en aardigheden, die wij niet mogen te nevangang laten gaan."

Zie ook: Verzameling van Limburgse woorden, uitdrukkingen en raadsels. In: Guido Gezellearchief, Openbare Bibliotheek Brugge, nr. Aanw 533, map 14,27.

- 2 Rubriek met verzameling Limburgse dialectwoorden in 't *Daghet in de Oosten*.

- 3 In een [brief van 21?/10/1884](#) liet A. Cuppens aan Gezelle weten dat P. Daniëls hun tijdschrift had aangekondigd in 'De Onafhankelijke der provincie Limburg' en zijn medewerking had beloofd. Dit krantenartikel verscheen in 't Daghet in den Oosten, I (1885), 1, p. 6-7, onder de rubriek 'Uit boeken en bladeren'.

- 4 Sic.

- 5 Het eerste nummer van 't *Daghet in den Oosten* verscheen op 1 februari 1885.

- 6 Vanaf het vierde nummer heette deze rubriek 'Uit boeken, brieven en bladeren' Zie: 't Daghet in den Oosten: I (1885) 4, p. 25:: "Alle mededeelingen, ware 't zelfs maar van één woord, worden met dankende hand aanveerd."

- 7 J. Demarteau, *Le flamand dans l'ancienne principauté de Liège. Le wallon, son histoire et sa littérature*: Causeries liégeoises, extraits de La Gazette de Liège. Liège: Demarteau, 1889, p. 1-29. In deze krantenartikelen houdt Demarteau een pleidooi voor het Vlaams als volwaardige taal en dito cultuur.

worden. Hij heeft in den *Bien Public*⁸ gestaan. Hij zou moeten vertaald worden voor 't *Daghet*.⁹

Kunt gij Grandgagnage krijgen voor 15 fr. Koopt hem voor mij, ik zal u 't geld opzenden per post.¹⁰ En die twee oude boeken niet te vergeten, hoor!¹¹

Ik heb beloofd de twee eerste of meer n^s zelf op te maken, de stoffe daartoe gebruikende die gij zendt of die ik anderszins krijgen kan.

Daar ligt een pak limburgsche sermoenen,¹² ongedrukt, ievers te Leiden; een hoogduitsch tijdschrift¹³ drukt er een van met hoogduitsche uitleg Een hollandsche hoogleeraar herspreekt daarvan in een hollandsch tijdschrift.¹⁴ Dat zal III zijn van ons Boek- en boekstafwezen¹⁵

Kunt gij niets bijeenkrijgen over uwen Hasseltschen Mantelius¹⁶ ik heb een van zijn boeken¹⁷ dat ware IV.¹⁸

.....

- 8 De Franstalige krant *Le Bien Public* werd op 1 oktober 1853 gesticht door de Belgische industrieel, Joseph de Hemptinne (1822-1909), als opvolger van de noodlijdende krant 'Le Conservateur'. Tot 1940 verscheen het blad dagelijks in Gent. De krant positioneerde zich nadrukkelijk tegen het liberalisme en het antiklerikalisme van de Belgische regeringen na 1857. Als pleitbezorger van een herstel van de harmonie tussen kerk en staat groeide *Le Bien Public* uit tot een belangrijke spreekbuis van het ultramontanisme.
- 9 Gezelle vermeldde al in zijn [brief van 09/1884](#) aan A. Cuppens dat hij graag een vertaling van Demarteau in 't *Daghet in den Oosten* zou zien.
- 10 Het boek is aanwezig in de handbibliotheek van Guido Gezelle in het Guido Gezellearchief van de Openbare Bibliotheek Brugge, nr. GGB 0808-1.
- 11 Gezelle schreef in zijn brief van [november 1884](#): "Die twee boeken Apothekers enz. zouden mij hoogst welkom zijn".
- 12 De Limburgse sermoenen, 48 in totaal, vormen het oudste geestelijke proza in het Middelnederlands. Het is bijzonder omdat in de 13de eeuw het Latijn de gebruikelijke taal was om over religieuze kwesties te schrijven. De anonieme samensteller nam voor 24 van deze preken zijn toevlucht tot een vertaling van Middelhoogduitse preken uit het *Sankt Georgener Predigten*-corpus. Het handschrift van de Limburgse sermoenen bevindt zich tegenwoordig in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.
- 13 J. Zacher, *Mittelniederländisches Osterspiel und Mittelniederländisches Predigten I, XXI*. In: *Zeitschrift für deutsches Alterthum*: 2 (1842), Leipzig: Weidmannsche Buchhandlung, p. 302-357.
- 14 Dr. P.J. Cosijn, *De grammatische vormen der Limburgsche Sermoenen*. In: *De taal en Letterbode*: 5 (1874), p. 169-185.
- 15 'De Limburgsche sermoenen' zijn niet weerhouden in 't *Daghet in den Oosten*.
- 16 A. Cuppens, Limburg's geleerden. Joh. Mantelius. Aanwezig in het Guido Gezellearchief, Openbare Bibliotheek Brugge, nr. Aanw 533, map 14,5.
- 17 In de handbibliotheek van Guido Gezelle in het Guido Gezellearchief van de Openbare Bibliotheek Brugge zijn geen boeken meer aanwezig van Mantelius.

t Zijnder nog al!

..... [p3]

Mijn broer bedankt u zeer voor uw brief. Hij begeert ingeschreven te zijn op 't Daghet.

Daar is ievers een [fransch] letterlievend genootschap te Hasselt, dat Bulletins uitgeeft, waarin zeer merkwaardige limburgvlaamsche bijdragen staan. Dat behoorde in de handen te geraken. Allengskens zou een Limburgsche bibliotheke tot stand komen.

Ik ben nog altijd blij dat het eerste Limburgsch [woord] dat in 't Daghet voor den dag gekomen is het [woord] darren is,¹⁹ dart dan maar duurt ook!

Al waar een hoekske of een kantje Limburgsch aan is vat maar aan. Hoe meer hulpe gij buiten 't Seminarie krijgt hoe beter. Doet alles om geen vijanden te kweeken.

Weet gij van geen oude Limburgsche doodprentjes? Hoe heet men ze? Vindt gij ievers een oud, drukt het af; dat neemt plaatse en dat

..... [p4]

is aangenaam aan de familie die den name draagt.

.....

Polydoor Daniels publiceerde in 't Daghet in den Oosten: I (1885) 7-8, p. 60-62 wel 'Drie dichtjes van Mantelius' met een verwijzing naar diens *Hasseletum* waarin Mantelius op p. 116-117 een overzicht geeft van zijn eigen publicaties.

18 IV in de rubriek Boek- en boekstafwezen.

19 Het woord 'darren' werd in de omzendbrief gebruikt om inschrijvers aan te trekken voor 't *Daghet in den Oosten*. Uit [een latere brief van december 1884](#) liet A. Cuppens aan G. Gezelle weten dat het woord niet goed ontvangen werd: "Dat wordeken is zoodanig beklapt en bekibbeld en vies ontvangen geweest dat er in den eersten n° bekans moest van gesproken worden: 't is voor velen de reden geweest dat zij niet wouden inschrijven, voor anderen de reden dat zij ingeschreven hebben." Gezelle wijdde uiteindelijk een artikel aan de kwestie in 't *Daghet in den Oosten*: I (1885) 2, p. 13-14: [G. Gezelle], Darren.

De omzendbrief werd vermoedelijk begin oktober 1884 verspreid. P. Daniëls kondigde het nieuwe tijdschrift 't *Daghet in den Oosten* aan in de rubriek 'Kunst- en Letternieuws' van *De Onafhankelijke der provincie Limburg* van 5 oktober 1884 op pagina 3. Hij ondertekende met 'P.D.'. Daarin schreef hij: "Toen ik dezer dagen dat papierken ontving dat mij beleefd darren vragen of het mij niet zou believen op het bladje in te teekenen". Daniels vermeldde dat het de bedoeling is dat het tijdschrift in februari 1885 van start gaat.

't Daghet, ingezien zijne grootte, moet eer een Limburgsch Rond den Heerd zijn als een Limburgsch Loquela of beter alle twee versmolten.

Bestaat er iets gezet, zend mij de kladprente hoe eer hoe liever.

Nu hebbe u God in zijn gunsten! (Wat gaat gij zetten voor leze of kenspreuke²⁰ [zie] Loquela tua manifestum te facit.)²¹

[ulieden] toegenegen in [Christo]

Guido G.

P.S. Al dat gij zendt voor 't Daghet moet op éénen kant alleen van 't papier geschreven zijn. Dan kan men met de scheer werken waar 't past.

H^r Gillisen heeft eene macht van woorden liggen; die ze wil afschrijven mag, dat heeft hij mij gezeid.

Gij zoudt best een aantal papiervierkanten hebben en om niets te vergeten op elk iets aantekenen b. v.

Gillisen woorden afschrijven.

.....

20 R. Van De Putte verzocht G. Gezelle in [de brief van xx/12/1884](#): "Gelief zelve de leuze te zoeken of te maken". Uiteindelijk staat bovenaan elk nummer van 't Daghet in den Oosten: 'Sinte Luutgaarde van Tongeren!'.

21 Vertaling (Latijn): Jouw sprake maakt je kenbaar. Uit: Mt., 26, 73: *Loquela tua manifestum te facit.*" Door zijn spraak verraaft Petrus zich als Nazareeër, waardoor hij Jezus niet langer kan loochenen.

Loquela: 1 (juni 1881) 2, p. 13: "Men gelieve te bemerken h e het vlaamsch den Vlaming uitbrengt en hem *manifestum facit*.

Loquela: 3 (september 1883) 5, p.39: "De tale is gansch het volk, de tale is gansch de wereld! *Loquela... manifestum facit* al 't gene dat daarvan verloren, miskend en verdoken lag."

Briefbeschrijving

Verzender	Gezelle, Guido
Ontvanger	[Cuppens, August]
Verzendingsdatum	xx/[11-12/1884]
Verzendingsplaats	Kortrijk (Kortrijk)
Annotatie	Datering gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie en brieftekst: de brief is geschreven eind november, begin december 1884 ; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Datering gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie en brieftekst: de brief is geschreven eind november, begin december 1884 ; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	Brieven van, aan en over Gezelle II, p.189-190 (155a)

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 209 mm x 136 mm papier, wit, rechthoekig geruit papiersoort: 4 zijden beschreven; zijde 4 horizontaal en verticaal beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan Aug. Cuppens ; idem rechts: [November 1884 ?] (inkt, beide hand P.A.) ; idem linksboven: voorbereiding (potlood, schuin, onbekende hand)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief

ID Gezellearchief	8586
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.16880
IIIF-manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/12a2feaafac04429d174adaff7d520d7c87e8da9/manifest

Inhoud

Incipit	Ik en heb u nog maar half geant
Samenvatting	opstart van 't Daghet in den Oosten
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische geleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	xx/[11-12/1884], Kortrijk, Guido Gezelle aan [August Cuppens]
Editeur	Miet Hubrechts; Marc Carlier (research)
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB

Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
